

Nota investeren en afschrijven

Uitgangspunten en richtlijnen

Planning & Control

Werkversie: 8 april 2025

Samenvatting

Deze nota laat zich samenvatten door de volgende uitgangspunten en richtlijnen (spelregels).

Spelregel 1 Activeringsgrens investeringen

Uitgaven < € 30.000 worden niet als investering aangemerkt / niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Als gelijksoortige activa binnen een boekjaar wordt aangeschaft en gezamenlijk de € 30.000 overschrijdt, wordt deze investering geactiveerd.

Spelregel 2 Kosten van afsluiten van geldleningen

De kosten voor het afsluiten van geldleningen worden niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Spelregel 3 Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor investeringskredieten worden geactiveerd als er een investering uit volgt (en als wordt voldaan aan BBV voorwaarden).

Spelregel 4 Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd (als wordt voldaan aan BBV voorwaarden).

Spelregel 5 Activeren vanuit eigenaarssituatie

Materiele vaste activa waarvan de gemeente in ieder geval economisch eigenaar is (uitsluitend economisch of economisch en juridisch), staan op de balans van de gemeente.

Spelregel 6 Software

Software en licenties op software worden als materiële vaste activa met economisch nut geactiveerd.

Software in de vorm van online diensten worden niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Spelregel 7 Sloopkosten

Sloopkosten die dienstbaar zijn aan de grondexploitatie of de investering worden geactiveerd.

Spelregel 8 Directe en indirecte kosten

Directe kosten zijn uren van de technische discipline en projectleiding. Deze worden geactiveerd (zijn activeerbaar) als zij tot de vervaardiging van de investering leiden. Door activering van deze uren tegen een tarief met een opslag voor overhead vindt dan tegelijkertijd activering van een deel van de indirecte kosten / overhead plaats.

Spelregel 9 Bruto en netto activeren

Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief (subsidies) moeten op de investering in mindering worden gebracht.

Reserves mogen niet op de investering in mindering worden gebracht.

Bijdragen uit -voor in de heffing begrepen- gespaarde bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen (voorzieningen) moeten in mindering worden gebracht op de investering.

Spelregel 10 Duurzame waardevermindering

Als er sprake is van een duurzame waardevermindering bij vastgoed, dat verkocht gaat worden, wordt hiervoor een verliesvoorziening gevormd.

Spelregel 11 Verkoop of buitengebruikstelling

Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling indien de restwaarde lager is dan de op dat moment aanwezige boekwaarde.

Spelregel 12 Stelselmatigheid

Extra afschrijven is niet toegestaan.

Soortgelijke activa worden per subcategorie op dezelfde wijze gewaardeerd en afgeschreven.

Stelsel- en schattingswijzigingen ontstaan door wijzigingen in de financiële kaders en leiden niet tot herberekeningen.

Spelregel 13 Afschrijvingsbedrag

Bij het vaststellen van het afschrijvingsbedrag wordt geen rekening gehouden met restwaarde tenzij restwaarde kan worden aangetoond met een materialenpaspoort.

Restant boekwaarden van activa lager dan € 5.000 worden direct afgeboekt ten laste van de exploitatie.

Grond wordt wel geactiveerd maar er wordt niet op afgeschreven.

Spelregel 14 Start van afschrijven

De afschrijvingsperiode start vanaf het boekjaar volgend op het jaar van ingebruikname.

Spelregel 15 Afschrijvingstermijnen

Investerings worden afgeschreven volgens de termijnen zoals opgenomen in de afschrijvingstabel.

Afwijking van de afschrijvingstermijn is een raadsbevoegdheid en vereist een raadsbesluit.

Spelregel 16 Componentenbenadering

De componentenbenadering kan bij nieuwbouw worden toegepast als de afzonderlijke componenten een waarde hebben van minimaal € 30.000.

Voor de looptijd van de afzonderlijke afschrijvingstermijnen is de afschrijvingstabel het uitgangspunt.

Spelregel 17 Afschrijvingsmethode

De lineaire afschrijvingsmethode wordt principieel als uitgangspunt genomen.

De annuïtaire methode kan worden toegepast als tarieven van belang zijn. Deze keuze wordt als beslispunt in het raadsbesluit gemotiveerd.

Spelregel 18 Klein en groot onderhoud

Kosten van onderhoud worden niet geactiveerd.

Kosten van klein onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie gebracht.

Kosten van groot onderhoud kunnen ten laste van de exploitatie maar moeten, bij aanwezigheid van een actueel beheerplan, ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht.

Spelregel 19 Achterstallig onderhoud

Achterstallig onderhoud dat leidt tot een lager kwaliteitsniveau dan door de raad is vastgesteld, verdient bijstelling in kwaliteitsniveau of in budget.

Achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging vereist herstel of vervanging. Voor de uitvoering van herstel wordt een voorziening gevormd.

Spelregel 20 Aanvragen van investeringen

Iedere investeringsaanvraag wordt bij aanvraag onderbouwd.

Bij grote investeringen vanaf € 1 miljoen wordt een liquiditeitsprognose opgesteld.

In een raadsvoorstel wordt het bruto bedrag van de investering inclusief niet verrekenbare BTW als beslispunt opgenomen.

Bij investeringen met politieke gevoeligheid wordt eerst een separaat voorbereidingskrediet gevraagd.

Spelregel 21 Autoriseren van investeringen

Nieuwe investeringen worden gedurende het jaar tijdens raadsvergaderingen geagendeerd.

Alle investeringen worden aangemeld via de kadernota.

Vaststelling van vervangingsinvesteringen vindt plaats bij de kadernota. Vaststelling van de voorgenomen investeringen vindt plaats bij de begrotingsbehandeling.

De door de raad toegekende investeringskredieten worden niet geïndexeerd.

Spelregel 22 Uitvoeren van investeringen

Bij de jaarrekening wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de investeringskredieten.

Van een verleend investeringskrediet wordt jaarlijks, bij de jaarrekening, gemotiveerd om het restant van de jaarschijf naar het volgende jaar over te hevelen.

Binnen zes maanden na afronding van een project stelt het college het door de budgethouder ondertekende projectverslag vast.

Beschikbaar gestelde investeringskredieten ouder dan twee jaar en waar in het verantwoordingsjaar geen bestedingen op hebben plaatsgevonden worden afgesloten.

Bij een verwachte kredietoverschrijding > € 50.000 ten opzichte van het beschikbaar gestelde krediet wordt een aanvullend krediet gevraagd via een separaat raadsvoorstel.

Een verwachte kredietoverschrijding < € 50.000 ten opzichte van het beschikbaar gestelde krediet wordt verwerkt in een periodieke verzamellijst of P&C document.

Schuiven tussen investeringskredieten is uitsluitend mogelijk tussen investeringen die tot hetzelfde beleidsveld behoren mits de voorgenomen investeringen gerealiseerd gaan worden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Doel	5
1.2	Bestuurlijke samenvatting	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Investeren en activeren	7
2.1	Immateriële vaste activa.....	7
2.2	Materiële vaste activa.....	8
2.3	Financiële vaste activa	9
3	Waarderen.....	10
3.1	Directe en indirecte kosten.....	10
3.2	Bruto en netto activeren	10
3.3	Waardeverandering.....	11
4	Afschrijven.....	12
4.1	Stelselmatigheid	12
4.2	Afschrijvingsbedrag	12
4.3	Start van afschrijven.....	13
4.4	Afschrijvingstermijnen	13
4.5	Componentenbenadering.....	13
4.6	Afschrijvingsmethode	14
5	Onderhoud	15
5.1	Klein en groot onderhoud	15
5.2	Onderhoud en investeren.....	15
5.3	Achterstallig onderhoud.....	16
6	Werkwijze investeringsvoorstellen.....	17
6.1	Spelregels investeringen	17
6.2	Aanvragen van investeringen.....	17
6.3	Autoriseren van investeringen.....	18
6.4	Uitvoeren van investeringen.....	19
Bijlage 1	Wettelijk en lokaal kader	21
1.1	Gemeentewet	21
1.2	Financiële verordening gemeente Hoorn.....	21
1.3	Artikelen BBV	22
1.4	Stellige uitspraken Commissie BBV	25
1.5	Geraadpleegde bronnen	25
Bijlage 2	Definities.....	26
Bijlage 3	Tabel afschrijvingstermijnen	28

1 Inleiding

De nota Investeren en afschrijven is een geactualiseerde versie van de nota Investerings- en afschrijvingsbeleid 2017. Belangrijke reden om de nota te wijzigen is omdat de wetgeving is aangescherpt. Het is niet langer mogelijk om bandbreedtes te hanteren bij het afschrijven van soortgelijke investeringen. De afschrijvingstabel (bijlage 3) is hierop aangepast. De financiële effecten worden meegenomen voor het boekjaar 2025 bij de najaarsbijstelling 2025 en voor 2026 en verder bij de kadenota 2026.

1.1 Doel

Investerings- en afschrijvingsbeleid zijn van bestuurlijk belang vanwege: a) de omvangrijke bedragen waar het meestal om gaat, b) de lange termijn gevolgen voor de begroting, c) de invloed van het voorzieningenniveau van de gemeente en d) de gevolgen van het niveau van de heffingen. Het doen van investeringen raakt het budgetrecht van de raad en vraagt dan ook om uitgangspunten en richtlijnen.

1.1.1 Het wettelijk kader

Een groot deel van het gemeentelijk investeringsbeleid is vastgelegd in externe wet- en regelgeving. Dit bestaat uit de Gemeentewet, het sinds 2003 van kracht zijnde Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en een in 2019, door de commissie BBV, opgeleverde notitie Materiële vaste activa.

De commissie BBV geeft duiding aan de wetteksten door middel van stellige uitspraken en aanbevelingen. Een stellige uitspraak is een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat verwacht wordt dat stellige uitspraken worden gevolgd. Indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest, dan moet dit expliciet worden kenbaar gemaakt en worden gemotiveerd bij de begroting en jaarstukken (het 'pas toe of leg uit' principe). Bij aanbevelingen gaat het om uitspraken die steun en richting geven aan de praktijk. De commissie spoort gemeenten aan om deze aanbevelingen te volgen omdat dat naar haar oordeel bijdraagt aan het inzicht in de financiële positie.

Met deze nota voldoet de gemeente aan de door de commissie BBV geformuleerde aanbeveling om de wijze waarop met investeringen en afschrijvingen wordt omgegaan vast te leggen in een nota.

1.1.2 Het gemeentelijk kader

Naast dit wettelijk kader laat het BBV beleidsvrijheid aan gemeenten over door het zelf vaststellen van investeringseisen, eigen afschrijvingsmethodieken en eigen afschrijvingstermijnen.

In artikel 15 van de financiële verordening van de gemeente Hoorn 2023 is opgenomen dat de kaders voor de waardering en afschrijving van vaste activa worden vastgelegd in een nota Investerings- en afschrijvingsbeleid.

Met het vaststellen van deze nota brengt de raad sturing aan door het vastleggen van uniforme regels voor investeren, activeren, waarderen, afschrijven en onderhouden. Een eenduidig activabeleid draagt bij aan het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

1.1.3 Inwerkingtreding

Na vaststelling van de nota "investeren en afschrijven" treedt het beleid met terugwerkende kracht per 1 januari 2025 in werking. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze nota wordt de nota "investerings- en afschrijvingsbeleid 2017" ingetrokken.

1.1.4 Hardheidsclausule

Indien het voornemen bestaat om af te wijken van de in deze nota vermelde richtlijnen wordt dit in het betreffende raadsvoorstel gemotiveerd toegelicht. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheden die het BBV en overige relevante wet- en regelgeving bieden.

1.2 Bestuurlijke samenvatting

In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van gewijzigde spelregels die in deze nota zijn opgenomen, aangescherpt en / of zijn bijgesteld ten opzichte van de vorige nota uit 2017.

In de nota uit 2017 lag de nadruk op de gemeentelijke spelregels. Relevante BBV artikelen waren als bijlage bijgevoegd. In deze nota zijn ook de wettelijke bepalingen en stellige uitspraken als spelregels verwerkt waardoor het een vollediger karakter pretendeert.

Tabel 1. Overzicht van wijzigingen

Was (2017)	Wordt (2025)	Toelichting
Activeringsgrens € 15.000	Activeringsgrens € 30.000	Grens aanpassen aan gewijzigde omvang begrotingstotaal baten.
Geen restwaarde	Restwaarde op basis van materialenpaspoort	Als circulariteit kan worden aangetoond mag restwaarde worden toegepast.
Restant boekwaarde tot € 3.000 afboeken	Restant boekwaarde tot € 5.000 afboeken	Uit efficiency oogpunt.
Geen componentenbenadering	Mogelijkheid componentenbenadering	Bij nieuwbouw zonder voorziening groot onderhoud.
Beperkte aanvraag investering	Gemotiveerde uitgebreide aanvraag investering	Als aanvulling op de door projectmanager op te leveren projectopdracht.
	De oplevering van een investering wordt gemarkeerd met een projectverslag.	Hiermee wordt duidelijk wanneer de vervaardiging eindigt en de afschrijvingen beginnen.

Alleen de gewijzigde activeringsgrens is een stelselwijziging. Uit oogpunt van het in de hand houden van de administratieve lasten is het van belang deze grens niet te laag vast te stellen. Een ondergrens van 0,01% van het begrotingstotaal van de batenkant bevat voldoende materialiteit. Deze grens komt neer op € 30.000 in plaats van de huidige grens van € 15.000. Omdat veel inkopen zoals parkeerautomaten, afvalcontainers en voertuigen gebundeld worden geactiveerd leidt aanpassing van de activeringsgrens niet tot meer of minder activeringen en daarmee tot andere kapitaallasten.

De tabel Afschrijvingstermijnen is gewijzigd. Er heeft een controleslag plaatsgevonden op bestaande en nieuwe activa. De indeling was thematisch en is nu functioneel naar de BBV categorieën. Belangrijkste wijziging is dat bij afschrijvingstermijnen geen bandbreedte meer mag worden toegepast in de afschrijftabel. De BBV eist een bestendige lijn bij toepassing van afschrijftermijnen. Een brug mag niet de ene keer met 30 jaar worden afgeschreven en een andere keer met 40 jaar, wel mag je onderscheid maken naar type brug: hout, beton, etc. Het elimineren van bandbreedte in de afschrijftabel heeft als gevolg dat de resterende afschrijftermijnen herrekend zijn.

Waar het nodig wordt geacht kan er nog steeds gemotiveerd afgeweken worden van deze afschrijvingstermijnen. Mocht een korte afschrijvingstermijn wenselijk zijn dan volstaat een collegebesluit, een langere gewenste afschrijvingstermijn vereist een raadsbesluit. Gewijzigde afschrijvingstermijnen zijn schattingswijzigingen.

1.3 Leeswijzer

In de hierna volgende hoofdstukken worden BBV artikelen, de stellige uitspraken en de gemeentelijke richtlijnen eerst weergegeven in verhaalvorm per thema. Uitgangspunten en richtlijnen die hieruit voortvloeien worden als spelregels weergegeven in omkaderde tekstvakken. Het geheel van de spelregels vormt tevens de samenvatting van deze nota.

In de bijlagen wordt het wettelijk kader, definities en de tabel Afschrijvingstermijnen apart weergegeven.

2 Investeren en activeren

De gemeenteraad stelt kredieten ter beschikking voor het doen van investeringen. Van een investering is sprake als het gaat om een uitgave boven een bepaalde omvang en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Na aanschaf (bij verkrijging) of oplevering (bij vervaardiging) wordt de waarde van de investering op de balans geplaatst onder de post vaste activa (activeren). De meerjarige bezitting vormt daarmee een onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente.

Voor het activeren van investeringen wordt een ondergrens gehanteerd van 0,01% van de batenkant van de begroting hetgeen neerkomt op € 30.000.

Spelregel 1 Activeringsgrens investeringen

Uitgaven < € 30.000 worden niet als investering aangemerkt / niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Als gelijksoortige activa binnen een boekjaar wordt aangeschaft en gezamenlijk de € 30.000 overschrijdt, wordt deze investering geactiveerd.

Op de balans zijn vaste activa (artikel 33 BBV) onder te verdelen in: a) immateriële vaste activa, b) materiele vaste activa en c) financiële vaste activa.

2.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn investeringsuitgaven waar geen stoffelijke gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Dit kunnen zijn (artikel 34 BBV): kosten die verbonden zijn aan het afsluiten van geldleningen, kosten van onderzoek en ontwikkeling naar een bepaald actief en bijdragen aan activa in eigendom van derden.

2.1.1 Kosten afsluiten geldleningen

De kosten voor het afsluiten van geldleningen mogen wettelijk gezien worden geactiveerd. In Hoorn geldt de werkwijze dat deze kosten niet worden geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Spelregel 2 Kosten van afsluiten van geldleningen

De kosten voor het afsluiten van geldleningen worden niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

2.1.2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten van onderzoek en ontwikkeling kunnen onder voorwaarden worden geactiveerd (artikel 60 BBV) als: a) het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen; b) de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat; c) het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en d) de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Als wordt voldaan aan deze voorwaarden kunnen deze kosten worden geactiveerd en worden afgeschreven over een periode van maximaal vijf jaar.

N.B. Voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor faciliterend grondbeleid gelden specifieke regels die zijn opgenomen in de nota Grondbeleid.

Spelregel 3 Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor investeringskredieten worden geactiveerd als er een investering uit volgt (en als wordt voldaan aan BBV voorwaarden).

2.1.3 Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen onder cumulatieve voorwaarden worden geactiveerd (artikel 61 BBV) als: a) er sprake is van een investering door een derde, b) de investering bijdraagt aan de publieke taak, c) de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een

wijze zoals is overeengekomen en d) de bijdragen kan worden teruggevorderd als de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investeringen.

Omdat het gaat om bezittingen van derden, die geen gemeentelijk eigendom zijn, worden deze bijdragen in beginsel niet geactiveerd.

Spelregel 4 Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd (als wordt voldaan aan BBV voorwaarden).

2.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringsuitgaven waar stoffelijke gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Deze zijn onder te verdelen in (artikel 35 BBV): a) investeringen met een economisch nut, b) investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en c) investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut.

Investerings hebben een economisch nut als deze verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en / of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen (rechten, heffingen, leges of tarieven). Investerings met maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte die geen economische functie hebben maar wel duidelijk een maatschappelijke functie vervullen zoals bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen.

Een materieel vast actief kent een juridisch en / of economisch eigenaar. Bij juridisch eigendom staat het actief op naam van de gemeente. Bij economisch eigendom loopt de gemeente het risico op waardeverandering en is de gemeente drager van kosten en ontvanger van baten. In dat geval wordt het eigendom geactiveerd.

Spelregel 5 Activeren vanuit eigenaarssituatie

Materiële vaste activa waarvan de gemeente in ieder geval economisch eigenaar is (uitsluitend economisch of economisch en juridisch), staan op de balans van de gemeente.

2.2.1 Financiële lease en operationele lease

Bij financiële lease is sprake van economisch eigendom, dan wordt er dus geactiveerd. Bij operationele lease is er geen economisch eigendom, dus er wordt niet geactiveerd.

2.2.2 Software

De commissie BBV doet stellige uitspraken over software. Software wordt als materiële vaste activa met economisch nut geactiveerd. Dit geldt ook voor licenties op software voor onbepaalde duur waarvan de kosten eenmalig in rekening worden gebracht. Dit geldt niet voor software die als een online dienst wordt aangeboden. De aanbieder heeft deze activa zowel juridisch als economisch in eigendom dus er wordt dan niet geactiveerd.

Spelregel 6 Software

Software en licenties op software worden als materiële vaste activa met economisch nut geactiveerd. Software in de vorm van online diensten worden niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

2.2.3 Sloopkosten

Een gebouw kan op een bepaald moment in aanmerking komen voor sloop, renovatie of verbouwing. De kosten van sloop van een gebouw kunnen als eenmalige kosten ten laste van de exploitatie worden gebracht of mogen worden geactiveerd als onderdeel van het nieuwe actief. Als sloopkosten dienstbaar zijn aan de grondexploitatie of de investering (op dezelfde locatie) kunnen deze worden gerekend tot de vervaardigingskosten van de bouwgrond.

Spelregel 7 Sloopkosten

Sloopkosten die dienstbaar zijn aan de grondexploitatie of de investering worden geactiveerd.

2.2.4 Niet te activeren kosten

De notitie Materiele vaste activa geeft een opsomming van praktijkvoorbeelden van kosten die niet geactiveerd mogen worden. Tabel 2 is hiervan een schematische weergave.

Tabel 2. Overzicht van niet te activeren kosten

Kostenpost	Argument
Frictiekosten in een fusieproces	Dit zijn incidentele extra uitgaven die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn.
Periodiek baggeren van watergangen	Dit valt onder groot onderhoud volgens een vooraf vastgesteld kwaliteitsniveau.
Bodemsaneringskosten	Deze kosten moeten behandeld worden als een verlies.
Activeren van tekorten	Het activeren van tekorten is niet toegestaan.
Achterstallig onderhoud	Voor de uitvoering van herstel wordt een voorziening gevormd.
Opstellen van een bestemmingsplan	Een bestemmingsplan is geen investeringsgoed tenzij dit wordt opgesteld voor een specifiek ruimtelijk project.

2.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa vertegenwoordigen een financiële waarde zoals kapitaalverstrekkingen, leningen en uitzettingen. Volgens artikel 36 BBV wordt afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan: 1. deelnemingen; 2. gemeenschappelijke regelingen; 3. overige verbonden partijen.
- b. leningen aan: 1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van wet financiering decentrale overheden; 2. woningbouwcorporaties; 3. deelnemingen; 4. overige verbonden partijen.
- c. overige langlopende leningen;
- d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

3 Waarderen

Waarderen betekent het toekennen van een administratieve waarde aan een bezit of kapitaalgoed. Omdat het gaat om het waarderen van balansposten beïnvloedt die waardering direct de vermogenspositie van de gemeente.

Deze waardering geschiedt tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs (BBV artikel 63 lid 1). Bij aanschaf van een actief is dit de inkoopprijs exclusief verrekenbare of compensabele BTW en de bijkomende kosten. Bij vervaardiging van een actief omvat dit de aanschafkosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtsreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Tevens kan een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente tijdens de bouw aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend.

3.1 Directe en indirecte kosten

Salariskosten die direct aan een actief zijn toe te rekenen moeten worden geactiveerd. Om te bepalen om welke kosten het gaat kan de parallel worden getrokken met kosten die direct zijn toe te rekenen aan taakvelden. Voor investeringen gaat het dan om uren uit de technische discipline en de uren van projectleiding. Deze uren worden immers specifiek voor de desbetreffende investering gemaakt.

De indirecte kosten (overhead) kunnen worden geactiveerd. Onder overhead wordt verstaan kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (beleid). Dit zijn: a) loonkosten van stafmedewerkers, b) ICT lasten, c) huisvestingslasten en d) uitbestede lasten in het kader van bedrijfsvoering. Overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht Overhead in begroting en jaarrekening. Een deel van de overhead mag dus worden toegerekend aan grondexploitaties en investeringen. Dit gebeurt door een opslag in het uurtarief voor overhead. Als overhead wordt doorbelast aan grondexploitaties en investeringen wordt dit bedrag gecorrigeerd en toegelicht op het overzicht Overhead.

Spelregel 8 Directe en indirecte kosten

Directe kosten zijn uren van de technische discipline en projectleiding. Deze moeten worden geactiveerd als zij tot de vervaardiging van de investering leiden. Door activering van deze uren tegen een tarief met een opslag voor overhead vindt dan tegelijkertijd activering van een deel van de indirecte kosten / overhead plaats.

3.2 Bruto en netto activeren

Alle vaste activa worden voor het bedrag ter grootte van de investering geactiveerd (bruto methode). Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief (subsidies van Europese Unie, Rijk en Provincie) moeten op de investering in mindering worden gebracht (netto methode).

Een reserve mag niet direct in mindering worden gebracht op een investering. Het is wel toegestaan dat een reserve dekking kapitaallasten (activa reserve) wordt gevormd en wordt ingezet ter dekking van de uit de investering voortvloeiende kapitaallasten (rente en afschrijving). De reserve valt dan jaarlijks, gedurende de afschrijvingstermijn, vrij.

Indien in de riool- of afvalstoffenheffing bedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen zijn opgenomen dan worden deze middelen, op grond van artikel 44, lid 1d BBV, in een voorziening verantwoord. Op het moment dat de vervangingsinvestering plaatsvindt, wordt de voorziening op de investering in mindering gebracht. Investerings van nieuw aan te leggen riolering kunnen ten laste van de grondexploitatie worden gebracht en via de grondprijs bij verkoop worden vergoed.

Spelregel 9 Bruto en netto activeren

Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief (subsidies) moeten op de investering in mindering worden gebracht.

Reserves mogen niet op de investering in mindering worden gebracht.

Bijdragen uit -voor in de heffing begrepen- gespaarde bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen (voorzieningen) moeten in mindering worden gebracht op de investering.

3.3 Waardeverandering

De boekwaarde is het bedrag waarvoor een actief op de balans staat. Dit is de geactiveerde investering minus de reeds gedane afschrijvingen. De boekwaarde is niet altijd gelijk aan de marktwaarde. De marktwaarde is echter wel bepalend voor de maximaal toegestane boekwaarde. Als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde dient in bepaalde gevallen van de boekwaarde extra afgeschreven te worden tot het bedrag van de lagere marktwaarde.

3.3.1 Waardevermindering van vastgoed

Vastgoed wordt onderscheiden in vastgoed met een maatschappelijke functie en met een bedrijfseconomische functie. Het overgrote deel van het vastgoed bij gemeenten is maatschappelijk. Alleen als er bewust winst of waardestijging met het vastgoed wordt gerealiseerd, is sprake van een bedrijfseconomische functie.

Een duurzame (= langjarige) waardevermindering kan zich voordoen bij gebouwen met een maatschappelijke functie die verkocht gaan worden of waarvan de functie wijzigt naar bedrijfseconomisch en bij gebouwen met een bedrijfseconomische functie.

Wordt een duurzame waardevermindering vermoed, dan wordt de directe opbrengstwaarde bepaald door middel van een taxatie. Als hieruit een waardevermindering blijkt, wordt deze verwerkt via een tijdelijke voorziening. Hierdoor blijft waardeherstel in de toekomst mogelijk.

Spelregel 10 Duurzame waardevermindering

Als er sprake is van een duurzame waardevermindering bij vastgoed, dat verkocht gaat worden, wordt hiervoor een verliesvoorziening gevormd.

3.3.2 Verkoop of buitengebruikstelling

Indien een actief buiten gebruik wordt gesteld en / of wordt afgestoten, dan moet afwaardering plaatsvinden onder de voorwaarde dat de restwaarde naar verwachting lager is dan de boekwaarde. Wanneer een actief daadwerkelijk wordt bestemd voor verkoop, dan moet een overboeking plaatsvinden naar de voorraden. Indien het actief is verkocht, dan wordt het saldo dat onder de voorraden was opgenomen afgeboekt en verantwoord als last in de jaarrekening. Een eventueel verkregen opbrengst wordt als een incidentele baat verantwoord in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beide afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. Ook mag de verkoopopbrengst niet worden verrekend met de aanschafwaarde van een eventueel vervangingsobject.

Spelregel 11 Verkoop of buitengebruikstelling

Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling indien de restwaarde lager is dan de op dat moment aanwezige boekwaarde.

4 Afschrijven

Investerings verliezen naarmate de tijd verstrijkt hun waarde. Deze waardevermindering wordt afschrijven genoemd: het boekhoudkundig tot uitdrukking brengen van de waardevermindering van een actief. De wijze waarop de gemeente afschrijft heeft invloed op de exploitatie en de vermogenspositie.

4.1 Stelselmatigheid

Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Het stelselmatigheidsvereiste stelt dat grondslagen consistent (dus elk jaar op dezelfde manier) worden toegepast. Soortgelijke activa worden op dezelfde wijze gewaardeerd en afgeschreven. Een eenmaal vastgestelde afschrijvingstermijn en afschrijvingsmethode blijft gedurende de levensduur van toepassing.

Een stelselwijziging is een wijziging in de waarderingsgrondslag bijvoorbeeld het moment van start afschrijven. Een schattingswijziging is een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur. Deze wijzigingen kunnen zich voordoen als de financiële verordening of kaderstellende nota's (de afschrijvingstabel) wijzigen. Bij beide wijzigingen worden bestaande boekwaarden niet herrekend, maar er wordt wel over de langere, dan wel kortere dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Besluiten tot een stelsel- of schattingswijziging kunnen uiterlijk tot 31 december van het desbetreffende begrotingsjaar door de raad worden genomen.

Spelregel 12 Stelselmatigheid

Extra afschrijven is niet toegestaan.

Soortgelijke activa worden per subcategorie op dezelfde wijze gewaardeerd en afgeschreven.

Stelsel- en schattingswijzigingen ontstaan door wijzigingen in de financiële kaders en leiden niet tot herberekeningen van de boekwaarde. De toekomstige kapitaallasten worden wel herkend.

4.2 Afschrijvingsbedrag

Afgeschreven wordt over het bedrag dat aan waarde aan de investering kan worden toegekend. Dit is het afschrijvingsbedrag hetgeen te berekenen is door de aanschafwaarde te verminderen met restwaarde.

De restwaarde is de schatting van de opbrengst die na de gebruiksduur van het actief nog gerealiseerd kan worden. Bij deze schatting is rekening gehouden met eventuele te maken kosten voor verwijdering of (een deel van) vernietiging van het actief. In beginsel wordt geen rekening gehouden met restwaarde. Restwaarden liggen ver in de toekomst en zijn onderhevig aan onzekere factoren vanuit de markt.

Momenteel is er veel aandacht voor het verschijnsel dat producten van nu grondstoffen kunnen zijn voor later. Als deze circulariteit kan worden aangetoond met behulp van een materialenpaspoort mag een restwaarde worden toegepast. De restwaarde is dan de schatting, tegen het prijspeil van het moment van ingebruikname, van de waarde van de grondstoffen en onderdelen die op einde levensduur van het object voor hergebruik in aanmerking komen.

Restant boekwaarden van activa lager dan € 5.000 worden, uit efficiencyoogpunt, direct afgeboekt ten laste van de exploitatie. Het actief grond heeft een eeuwige gebruiksduur daarom wordt er niet op afgeschreven.

Spelregel 13 Afschrijvingsbedrag

Bij het vaststellen van het afschrijvingsbedrag wordt geen rekening gehouden met restwaarde tenzij restwaarde kan worden aangetoond met een materialenpaspoort.

Restant boekwaarden van activa lager dan € 5.000 worden direct afgeboekt ten laste van de exploitatie.

Grond wordt wel geactiveerd maar er wordt niet op afgeschreven.

4.3 Start van afschrijven

Voor het moment van beginnen met afschrijven is er binnen de regels van het BBV een vrije keuze voor één werkwijze. Voor alle kapitaalgoederen geldt de start van afschrijven vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed in gebruik genomen wordt ($t + 1$).

Spelregel 14 Start van afschrijven

De afschrijvingsperiode start vanaf het boekjaar volgend op het jaar van ingebruikname.

4.4 Afschrijvingstermijnen

Op vaste activa moet jaarlijks worden afgeschreven volgens een stelsel dat is gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De gebruiksduur kan economisch of technisch van aard zijn. De technische levensduur is de maximale periode dat het actief technisch gezien functioneert. De economische levensduur is de maximale periode waartegen het actief tegen de laagst mogelijke kosten functioneert. Omdat deze termijnen uiteen kunnen lopen dienen beiden te worden beoordeeld. Het BBV schrijft geen afschrijvingstermijnen voor omdat de gebruiksduur afhankelijk kan zijn van lokale omstandigheden. De gemeente dient volgens artikel 52 BBV per categorie kapitaalgoed de gebruiksduur vast te stellen.

De afschrijvingstabel die is opgenomen als bijlage 3 dient als basis voor de te hanteren afschrijvingstermijnen. De in de tabel opgenomen afschrijvingsduur is een maximale duur. Het toepassen van een kortere afschrijvingstermijn is toegestaan. Indien op een andere manier van de tabel wordt afgeweken, wordt dat onderbouwd bij de kredietaanvraag als afzonderlijk beslispunt.

Spelregel 15 Afschrijvingstermijnen

Investerings worden afgeschreven volgens de termijnen zoals opgenomen in de afschrijvingstabel. Afwijking van de afschrijvingstermijn is een raadsbevoegdheid en vereist een raadsbesluit.

4.5 Componentenbenadering

In plaats van het hanteren van één afschrijvingstermijn kan bij een actief dat uit verschillende samenstellende delen bestaat die afzonderlijk vervangen kunnen worden, afzonderlijke afschrijvingstermijnen per deel worden gehanteerd. Per deel kan de technische of economische levensduur namelijk verschillen. Bij toepassen van deze benadering worden afzonderlijke vervangingen opnieuw geactiveerd. Als gekozen wordt voor de componentenbenadering sluit dat het treffen van een voorziening voor de kosten van groot onderhoud dan ook uit.

De componentenbenadering kan bij nieuwbouw worden toegepast als de afzonderlijke componenten een verkrijgings- of vervaardigingsprijs hebben van minimaal € 30.000.

Voor de looptijd van de afzonderlijke afschrijvingstermijnen is de afschrijvingstabel het uitgangspunt.

Spelregel 16 Componentenbenadering

De componentenbenadering kan bij nieuwbouw worden toegepast als de afzonderlijke componenten een waarde hebben van minimaal € 30.000.

Voor de looptijd van de afzonderlijke afschrijvingstermijnen is de afschrijvingstabel het uitgangspunt.

4.6 Afschrijvingsmethode

Er bestaan verschillende methodes van afschrijven. Het BBV laat gemeenten vrij in de keuze van een methode. De twee meest voorkomende methoden zijn lineair en annuïtair.

Bij de lineaire afschrijvingsmethode wordt jaarlijks een vast percentage van de aanschafwaarde over de afschrijvingsperiode afgeschreven. Hierdoor daalt de boekwaarde van het actief jaarlijks met eenzelfde bedrag. De toegerekende rentelast aan het activum daalt hierbij jaarlijks. De totale kapitaallasten (afschrijving en toegerekende rente) dalen dus ook.

Bij annuïtair afschrijven is sprake van een jaarlijks gelijkblijvend bedrag aan rente en afschrijving. In de beginjaren is de afschrijvingscomponent laag en de rentecomponent hoog. Hierdoor blijft de boekwaarde vooral in het begin relatief hoog.

Lineair afschrijven geeft een evenredige spreiding van de afschrijvingslasten (evenwichtig begroten) tegen dalende rentelasten (goedkoop). Daarom worden investeringen in beginsel lineair afgeschreven. Annuïtair afschrijven geeft een jaarlijkse vaste last aan rente en afschrijving hetgeen een voordeel is bij het in rekening brengen van een (verhuur)opbrengst. Het nadeel is dat in het begin nauwelijks afschrijving plaatsvindt. De boekwaarde blijft vrij hoog, de waardevermindering wordt naar de toekomst verschoven. Als nut en noodzaak tot annuïtaire afschrijving voldoende kan worden aangetoond bij de aanvraag van het investeringskrediet kan de raad hiertoe besluiten.

Spelregel 17 Afschrijvingsmethode

De lineaire afschrijvingsmethode wordt principieel als uitgangspunt genomen.

De annuïtaire methode kan worden toegepast als tarieven van belang zijn. Deze keuze wordt als beslispunt in het raadsbesluit gemotiveerd.

5 Onderhoud

Onderhoud heeft als primair doel bij te dragen aan de realisatie van de initiële technische afschrijvingstermijn. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoud kan worden onderscheiden in klein en groot onderhoud.

5.1 Klein en groot onderhoud

Bij klein onderhoud gaat het om preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd.

Groot onderhoud is de uitvoering van correctieve maatregelen die pas na een langere periode van gebruik van een object ontstaan als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht.

Klein en groot onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de vooraf bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object. Kosten van onderhoud mogen daarom niet worden geactiveerd. Indien de componentenbenadering wordt toegepast en het betreffende onderdeel van de materiële vaste activa is afgeschreven (einde gebruiksduur), is er geen sprake van groot onderhoud maar van vervangingsinvesteringen.

Lasten van groot onderhoud kunnen in het jaar van ontstaan ten laste van de exploitatie of ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44 lid 1 c BBV). Een dergelijke voorziening wordt ingesteld om de lasten van groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren. Als een voorziening is gevormd moeten de onderhoudslasten hiervan ten laste worden gebracht. Voorwaarde is wel dat een actueel (maximaal vijf jaar oud) beheerplan van het kapitaalgoed aanwezig is. Voor meer informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Spelregel 18 Klein en groot onderhoud

Kosten van onderhoud worden niet worden geactiveerd.

Kosten van klein onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie gebracht.

Kosten van groot onderhoud mogen bij aanwezigheid van een actueel beheerplan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht. Als er geen actueel beheersplan aanwezig is, worden de kosten ten laste van de exploitatie gebracht.

5.2 Onderhoud en investeren

Er is sprake van onderhoud wanneer kosten worden gemaakt ten behoeve van het behoud van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur van een actief. Wanneer een aanpassing leidt tot een significante kwaliteitsverbetering (object blijft niet in dezelfde staat), is geen sprake meer van groot onderhoud, maar van een investering (bijvoorbeeld een renovatie) die geactiveerd moet worden.

Bij investeringen is dus niet altijd sprake van een nieuw object. Van een investering bij een bestaand actief is sprake indien de gemaakte kosten:

- leiden tot een significante kwaliteitsverbetering; en / of
- leiden tot een levensduurverlenging; en / of
- aanpassingen betreffen om te voldoen aan wet- en regelgeving (bijv. investeringen in een gebouw om te voldoen aan veiligheidsvoorschriften).

Een investering wordt geactiveerd en de lasten voortvloeiende uit de investeringen in materiele vaste activa, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen et cetera behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten.

5.3 Achterstallig onderhoud

Onderhoud dat niet tijdig volgens het onderhoudsplan wordt uitgevoerd kan leiden tot achterstand of achterstallig onderhoud. Bij achterstand is de kwaliteit van het desbetreffende object nog niet aangetast en is het onderhoud niet verplicht. Bij achterstallig onderhoud is de kwaliteit wel aangetast; er wordt niet meer voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau of aan wettelijke normen en het onderhoud is dan wel verplicht.

Achterstallig onderhoud dat leidt tot een lager kwaliteitsniveau dan door de raad is vastgesteld, vereist bijstelling in kwaliteitsniveau of in budget waarmee dan alsnog aan het gewenste kwaliteitsniveau is te voldoen. Als het investeringsgoed versneld wordt vervangen is uiteraard geen voorziening voor achterstallig onderhoud nodig.

Achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging vereist herstel of vervanging. Dit herstel kan worden aangemerkt als een verplichting waarvoor, krachtens artikel 44 lid 1 a BBV, een voorziening wordt gevormd.

Spelregel 19 Achterstallig onderhoud

Achterstallig onderhoud dat leidt tot een lager kwaliteitsniveau dan door de raad is vastgesteld, vereist bijstelling in kwaliteitsniveau of in budget.

Achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging vereist herstel of vervanging. Voor de uitvoering van herstel wordt een voorziening gevormd.

6 Werkwijze investeringsvoorstellen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de spelregels zijn om te komen tot keuzes ten aanzien van investeringen. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze investeringsvoorstellen worden aangevraagd, geautoriseerd, uitgevoerd en verantwoord.

Vanuit de gemeentewet volgt dat het budgetrecht is voorbehouden aan de gemeenteraad. Het college voert de investering uit en verantwoordt hierover.

Schematisch zijn de bevoegdheden als volgt weer te geven.

Tabel 2. Bevoegdheden per doelgroep

Bevoegdheden	Door wie
Aanvragen en aanwenden	Budgethouders
Autoriseren, vaststellen en wijzigen	Raad
Uitvoeren, doorschuiven en afsluiten	College

6.1 Spelregels investeringen 2025

In dit hoofdstuk moet beschreven worden hoe de spelregels zijn om te komen tot een goede prioritering van investeringen en beschikbaar stellen van krediet binnen de beschikbare middelen.

Belangrijke uitgangspunten hierbij:

- Meerjarig inzicht in de investeringsbehoefte; Tijdhorizon 10 jaar, waarbij eerst 4 in ieder geval uitgewerkt moeten zijn. Hierdoor is het mogelijk om beter te anticiperen op (vervangings)pieken binnen investeringen.
- Beheersplannen liggen ten grondslag aan vervangingsinvesteringen. Hierdoor is het mogelijk realistische plafonds voor vervangingsinvesteringen te begroten.
- Bij nieuwe investeringen wordt inzichtelijk gemaakt aan welke ambitie de investering bijdraagt (meer stad zijn, basis op orde, vervangingsinvestering) en wat de bijbehorende beheerskosten zijn inclusief voorstel voor dekking.
- Deelplafonds van investeringen opnieuw worden herzien. De huidige vier plafonds kunnen hierbij worden uitgebreid. Belangrijk hierbij is dat binnen de plafonds geen sprake is van politieke verdringing (investeringen in de bedrijfsvoering versus investeringen in bijv. openbare veiligheid).
- Bij de investeringsportefeuille gelijktijdig inzicht wordt geboden in de betaalbaarheid, financierbaarheid en realiseerbaarheid van de voorgestelde investeringen.

6.2 Aanvragen van investeringen

Bij de investeringsaanvraag wordt direct onderzocht in hoeverre er aanspraak gemaakt kan worden op subsidies. Subsidies die specifiek voor een bepaalde investering worden verstrekt mogen immers direct ten laste van de investering worden gebracht. De beschikking wordt dan ook direct bij ontvangst doorgestuurd naar de Planning & Control adviseur.

Spelregel 20 Aanvragen van investeringen

Iedere investeringsaanvraag wordt bij aanvraag onderbouwd.

Bij investeringen met politieke gevoeligheid wordt eerst een separaat voorbereidingskrediet gevraagd.

Voor het bepalen van de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar bijlage 3. De structurele beheerskosten maken onderdeel uit van de aanvraag. Bij goedkeuring van de investeringen dient ook besloten te worden over de structurele beheerskosten. Bijv. personele kosten die onderdeel uitmaken van de investering.

6.3 Autoriseren van investeringen

Het autoriseren van investeringskredieten behoort tot het budgetrecht van de raad.

Investeringsaanvragen worden aangemeld via de kadernota (indien geen kadernota in een jaar, dan schuift het door naar de begroting). Het college informeert de raad bij de kadernota via een investeringsplan over de financiële meerjarenprognose van alle gemeentelijke investeringen en de gevolgen daarvan voor de (meerjaren)begroting.

De gemeentelijke investeringen zijn globaal onder te verdelen in vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen.

Voor vervangingsinvesteringen is een investeringsplafond van toepassing. De kapitaallasten van deze investeringen moeten passen binnen het plafond. Het plafond is onderverdeeld in subgroepen. Dit zijn vooralsnog openbare ruimte, sport, gebouwen en bedrijfsvoering. Deze subcategorieën kunnen worden uitgebreid tot een betere en completere verdeling van het plafond. Als de kapitaallasten het plafond overschrijden, geeft de directie een prioritering mee aan college en raad.

De volgende investeringen vallen buiten het investeringsplafond:

- Investeringsaanvragen in het riool en parkeren. Tegenover de kapitaallasten uit deze investeringen staan inkomsten. Het gaat hier om de rioolheffing en de opbrengsten uit betaald parkeren.
- Investeringsaanvragen waarvan de kapitaallasten worden gedekt uit reserves of uit de grondexploitatie. Hiervan is het effect op de begroting neutraal. Voorbeelden van reserves is onderwijshuisvesting PO en (V)SO.
- Investeringsaanvragen met een eigen afzonderlijke dekking (budgettair neutraal) die een rechtstreeks verband hebben met de investering zelf.

Nieuwe investeringen worden gedurende het jaar tijdens raadsvergaderingen geagendeerd. De vrijgave van nieuwe investeringen die geen onderdeel uitmaken van het investeringsplafond vereisen altijd aparte besluitvorming. Dit geldt ook voor investeringen die meegenomen zijn in een grote verzameling van investeringen zoals het integraal huisvestingsplan. Wel is het mogelijk de vrijgave van (voorbereidings)kredieten te combineren in een raadsvoorstel.

In de kadernota worden de voorgenomen investeringen inzichtelijk gemaakt in de vorm van een stelpost kapitaallasten.

Definitieve vaststelling van vervangingsinvesteringen vindt plaats bij de kadernota (of indien geen kadernota wordt opgesteld bij de begroting). Definitieve vaststelling van de voorgenomen investeringen vindt plaats bij de begrotingsbehandeling.

Na vaststelling van de kadernota/ begroting door de raad zijn de daarin voorgestelde investeringen voor het eerstvolgende jaar direct vrijgegeven voor uitvoering daarvan.

De door de raad toegekende investeringskredieten worden niet geïndexeerd. Investeringsaanvragen worden reëel begroot en kunnen bij kadernota worden bijgesteld. Het budget voor het investeringsplafond wordt wel geïndexeerd (indexatie uitgangspunt hiervoor wordt opgenomen in de kadernota).

Spelregel 21 Autoriseren van investeringen

Nieuwe investeringen worden gedurende het jaar tijdens raadsvergaderingen geagendeerd.

Alle investeringen worden aangemeld via de kadernota.

Vaststelling van vervangingsinvesteringen vindt plaats bij de kadernota. Vaststelling van de voorgenomen investeringen vindt plaats bij de begrotingsbehandeling.

De door de raad toegekende investeringskredieten worden niet automatisch geïndexeerd.

6.4 Uitvoeren van investeringen

Het uitvoeren van investeringen is een bevoegdheid van het college. De in de kadernota respectievelijk begroting vastgestelde investeringen zijn in het nieuwe begrotingsjaar beschikbaar voor besteding. Eenmaal beschikbaar gestelde investeringskredieten worden zo snel mogelijk aangewend en afgesloten. Investeringskredieten worden geadministreerd via jaarschijven over de begrotingsjaren.

6.4.1 Voortgang van de investering

De rol van het college is sturing op de investeringen met als doel dat niet wordt afgeweken van de met de raad gemaakte afspraken. Bij het overschrijden van de einddatum wordt het college dan ook geïnformeerd bij de jaarstukken.

Bij het opmaken van de jaarrekening worden de restanten van de lopende investeringsjaarschijf, op verzoek, overgeheveld naar het nieuwe jaar. Het minimaal over te hevelen bedrag bedraagt € 50.000. Tevens worden, bij de jaarrekening, positieve aanbestedingsresultaten of andere meevallers van het investeringskrediet afgeraamd.

6.4.2 Oplevering van de investering

Het afschrijven op een nieuw kapitaalgoed start, volgens paragraaf 4.3, op de eerste dag volgend op het jaar waarin het actief is opgeleverd en in gebruik is genomen. Projectmanagers bespoedigen de financiële afwikkeling van de oplevering zodat de werkelijke uitgaven bij activering als uitgangspunt dienen. Bij het afsluiten van investeringsprojecten wordt verantwoording afgelegd aan het college.

6.4.3 Afsluiten van de investering

Investeringskredieten worden beschikbaar gesteld om een bepaald doel binnen een bepaalde periode te realiseren. Om te voorkomen dat kredieten onnodig lang open staan, is het wenselijk een termijn af te spreken waarna het krediet in principe kan worden afgesloten.

Daarom wordt in de aanvraag een periode genoemd van begin- en einddatum van de investeringsperiode. Als geen looptijd is aangegeven wordt voor het afsluiten van kredieten standaard een looptijd van twee begrotingsjaren gehanteerd waarbij in het verantwoordingsjaar geen bestedingen hebben plaatsgevonden.

6.4.4 Overschrijden van de investering

Tijdens de uitvoering van een krediet kan het destijds vrijgegeven investeringsbedrag niet toereikend blijken. Conform de financiële verordening wordt bij overschrijdingen van vastgestelde investeringskredieten die groter zijn dan 10% en minimaal € 50.000 de raad, via een separaat raadsvoorstel geïnformeerd en wordt het verzoek gedaan tot het verstrekken van een aanvullend krediet. Bij overschrijdingen < € 50.000 volstaat een begrotingswijziging dat wil zeggen opname in de periodieke verzamellijst of P&C document.

6.4.5 Schuiven tussen investeringen

Een investeringskrediet wordt uitsluitend ingezet voor het doel waarvoor het krediet door de raad is verleend. Het schuiven tussen afzonderlijke investeringskredieten is niet toegestaan. Met de raad is immers een afspraak gemaakt over inzet van bepaalde middelen voor een vastgesteld doel binnen een afgesproken termijn. Ook gerealiseerde aanbestedingsvoordelen worden niet voor andere investeringsprojecten ingezet.

Alleen als investeringen tot hetzelfde beleidsveld behoren en de voorgenomen investeringen gerealiseerd gaan worden, kunnen onderlinge verschuivingen plaatsvinden.

Beschikbaar gestelde investeringskredieten ouder dan twee jaar en waar in het verantwoordingsjaar geen bestedingen op hebben plaatsgevonden worden in de jaarrekening afgesloten, tenzij gemotiveerd kan worden aangetoond dat de investeringsbedrag niet vrij mag vallen.

Spelregel 22 Uitvoeren van investeringen

Bij de jaarrekening wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de investeringskredieten.

Van een verleend investeringskrediet wordt jaarlijks, bij de jaarrekening, gemotiveerd om het restant van de jaarschijf naar het volgende jaar over te hevelen.

Beschikbaar gestelde investeringskredieten ouder dan twee jaar en waar in het verantwoordingsjaar geen bestedingen op hebben plaatsgevonden worden afgesloten, tenzij gemotiveerd wordt afgeweken.

Bij een verwachte kredietoverschrijding $> \text{€ } 50.000$ ten opzichte van het beschikbaar gestelde krediet wordt een aanvullend krediet gevraagd via een separaat raadsvoorstel.

Een verwachte kredietoverschrijding $< \text{€ } 50.000$ ten opzichte van het beschikbaar gestelde krediet wordt verwerkt in een periodieke verzamellijst of P&C document.

Schuiven tussen investeringskredieten is uitsluitend mogelijk tussen investeringen die tot hetzelfde beleidsveld behoren mits de voorgenomen investeringen gerealiseerd gaan worden.

Bijlage 1 Wettelijk en lokaal kader

1.1 Gemeentewet

Artikel 212

1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
 - a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
 - b. grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
 - c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie.

1.2 Financiële verordening gemeente Hoorn

Artikel 6 Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. De raad stelt een regeling budgethouderschap vast, waarin:
 - a. wordt beschreven wat de kaders zijn voor het vaststellen van de begroting (vastgelegd in wetgeving en mandaatbesluit).
 - b. wordt vastgelegd wat de kaders zijn voor budgethouderschap en
 - c. wordt vastgelegd wat de regels zijn voor het wijzigen van de begroting.
3. Voor het autoriseren van de investeringen zijn regels vastgelegd in de nota investerings- en afschrijvingsbeleid. Nieuwe niet-budgetneutrale investeringen vanaf € 50.000 vereisen autorisatie op basis van een afzonderlijk raadsvoorstel. Nieuwe investeringen onder de € 50.000 kunnen worden geautoriseerd via een begrotingswijziging.
4. Van lid 3 kan in bepaalde situaties worden afgeweken. Deze situaties worden beschreven in de regeling budgethouderschap.

Artikel 15 Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het college biedt de raad een nota Investerings- en afschrijvingsbeleid aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld. In deze nota staan de kaders voor de waardering en afschrijving van vaste activa en behandelt in ieder geval:
 - a. de wijze waarop voorstellen voor investeringen worden aangeboden en geautoriseerd door de raad, in aanvulling op wat in deze verordening is vastgelegd;
 - b. de gebruiksduur per categorie kapitaalgoederen ofwel de afschrijvingstermijn;
 - c. het moment van starten met afschrijven;
 - d. de afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn per categorie;
 - e. de componentenbenadering;
 - f. restwaarde;
2. Het college biedt de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsplan aan als bijlage bij de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten voor de komende meerjarenperiode.

Artikel 23 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het college biedt de raad ten minste eens in de 6 jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het onderhoudsplan openbare ruimte geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het onderhoudsplan openbare ruimte vast.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 6 jaar een rioleringsplan aan. Het rioleringsplan geeft het kader weer voor het beheer van het watersysteem, waaronder het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het rioleringsplan vast.

3. Het college biedt de raad ten minste eens in de 6 jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het onderhoudsplan gebouwen bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het onderhoudsplan gebouwen vast.

1.3 Artikelen BBV

Artikel 31

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheid van de provincie onderscheidenlijk gemeente al dan niet duurzaam te dienen.

Artikel 33

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- c. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

a. kapitaalverstrekkingen aan:

1. deelnemingen;

2. gemeenschappelijke regelingen;

3. overige verbonden partijen.

b. leningen aan:

1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van wet financiering decentrale overheden;

2. woningbouwcorporaties;

3. deelnemingen;

4. overige verbonden partijen;

c. overige langlopende leningen;

d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 51

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

a. gronden en terreinen;

b. woonruimten;

c. bedrijfsgebouwen;

d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;

e. vervoermiddelen;

f. machines, apparaten in installaties;

g. overige materiële vaste activa.

2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende in het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
- a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de investeringen of desinvesteringen;
 - c. de afschrijvingen;
 - d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
 - e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
 - f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 59

1. Alle investeringen worden geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdragen kan worden teruggevorderd inde de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investeringen.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering worden gebracht op investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwig durende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.
6. Voor bijdragen aan activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdragen aan derden wordt verstrekt.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Artikel 76

1. In afwijking van artikel 63, eerste lid, worden activa die op 31 december 1994 tegen actuele waarde zijn gewaardeerd volgens de op dat moment aanwezige boekwaarde voor de rest van de periode afgeschreven.
2. In afwijking van artikel 62, eerste lid, worden alle activa waarvoor op 31 december 2003 reserves op inmindering zijn gebracht op de waarde volgens de op 31 december 2003 aanwezige boekwaarde voor de rest van de periode afgeschreven.

1.4 Stellige uitspraken Commissie BBV

- Software als afzonderlijk actief valt onder de materiële vaste activa, als bedoeld in artikel 35 lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).
- Licenties op software voor onbepaalde duur, die in één keer in rekening worden gebracht vallen onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35, lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).
- Voor vastgoed met een economische functie is – ingeval van een duurzame waardevermindering – afwaardering verplicht en wordt de toets met behulp van de directe opbrengstwaarde voorgeschreven.
- Een wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. gebruiksintensiteit is een schattingswijziging. De bestaande (rest)boekwaarde wordt niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.
- Een wijziging van de 'vrij te kiezen' waarderingsgrondslagen is een stelselwijziging. Bij een stelselwijziging worden bestaande (rest)boekwaarden niet herrekend, maar over de langere, dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende verwachte gebruiksduur afgeschreven.
- Uit hoofde van rechtmatigheid kunnen besluiten tot een stelsel- of schattingswijziging met betrekking tot materiële vaste activa uiterlijk tot het eind (31-12) van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen door de raad.
- Klein- en groot-onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object en mag daarom niet worden geactiveerd.
- Voorzieningen die vooraf worden gevormd om lasten van groot onderhoud gelijkmatig te verdelen over meerdere begrotingsjaren, kunnen alleen met instemming van de raad ingesteld en gevoed worden op basis van een recent beheerplan.
- Onder recent beheerplan wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Deze vijf jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord is in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de begroting en de jaarstukken.
- Tussentijdse bijstelling van het beheerplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in de staat van het onderhoud.
- In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

1.5 Geraadpleegde bronnen

- Gemeentewet
- Commissie BBV (2023), *notitie Overhead*, Den Haag.
- Commissie BBV (2019), *notitie Materiële vaste activa*, Den Haag.
- Gemeente Hoorn (2023), *Financiële verordening*, Hoorn.
- Gemeente Hoorn (2024), *Spoorboekje 2024*, Financiële documenten, Hoorn
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2003), *Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten*, Den Haag.

Bijlage 2 Definities

Achterstallig onderhoud is onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd waardoor niet meer wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau.

Afschrijven is het tot uitdrukking brengen van waardevermindering van activa en het verloop daarvan over de geschatte levensduur van het betreffende activum.

Annuïtaire afschrijven geeft een jaarlijks gelijkblijvend bedrag aan rente en afschrijving.

Componentenbenadering houdt in dat op verschillende samenstellende delen van een actief, die afzonderlijk kunnen worden vervangen, afzonderlijk wordt afgeschreven op basis van de individuele verwachte gebruiksduur.

Directe opbrengstwaarde is de waarde van een actief bij directe verkoop.

Financiële vaste activa vertegenwoordigen een financiële waarde zoals kapitaalverstrekkingen, leningen en uitzettingen.

Groot onderhoud is de uitvoering van correctieve maatregelen die pas na een langere periode van gebruik van een object ontstaan als gevolg van slijtage.

Immateriële vaste activa zijn investeringsuitgaven waar geen stoffelijke gemeentelijke bezittingen tegenover staan.

Investeren is een uitgave boven een bepaalde omvang waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Investerings met economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en / of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investerings met maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte die geen economische functie hebben maar wel duidelijk een maatschappelijke functie vervullen.

Investeringskrediet is het bedrag dat door de gemeenteraad beschikbaar is of wordt gesteld voor het doen van een investering.

Kapitaallasten zijn de jaarlijkse afschrijvingslasten van het activum, vermeerderd met de (omslag)rente over de boekwaarde van het activum per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Klein onderhoud gaat om preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau.

Lineaire afschrijving betreft een jaarlijks vast afschrijvingsbedrag (of -percentage) van de aanschaf- of vervaardigingsprijs.

Materiële vaste activa of kapitaalgoederen zijn investeringsuitgaven waar stoffelijke gemeentelijke bezittingen tegenover staan onder te verdelen in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Nieuwe investeringen zijn investeringen die een verandering, aanvulling of uitbreiding betekenen van een bestaande situatie of omgeving (bijvoorbeeld een rotonde, een herinrichting winkelgebied of een nieuwe school).

Overhead zijn kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (beleid).

Renteomslagpercentage is de berekening (suitkomst) waarbij de totale rentekosten worden omgeslagen over de boekwaarden die gefinancierd moeten worden. Het renteomslagpercentage wordt

jaarlijks vastgesteld in de kadernota en / of begroting.

Restwaarde is een schatting, tegen het prijspeil van het moment van ingebruikname, van de opbrengst die na de gebruiksduur nog gerealiseerd kan worden, verminderd met de te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van het actief.

Vaste activa zijn duurzame investeringen en uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer.

Vastgoed of onroerend goed is een verzamelnaam voor objecten die vast staan, verenigd zijn met de grond en dus in beginsel niet worden verplaatst. Vastgoed omvat grond en opstal. Formeel luidt de correcte term **Onroerende zaak**. Vastgoed is altijd een investering met economisch nut maar is onder te verdelen in vastgoed met een maatschappelijke functie of vastgoed met een bedrijfseconomische functie.

Vlottende activa zijn voorraden, uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa (vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen middelen).

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen ter vervanging van bestaande voorzieningen, zonder de oorspronkelijke hoedanigheid van de voorziening wezenlijk te veranderen.

Waarderen betekent het toekennen van een administratieve waarde aan een bezit of kapitaalgoed.

Bijlage 3 Tabel afschrijvingstermijnen

Onderwerp	Component	Afschrijvingstermijn
	<i>Immateriële vaste activa</i>	
Provisie op leningen	Kosten voor afsluiten geldleningen	0
Onderzoek en ontwikkeling	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
	<i>Materiële vaste activa</i>	
Grond	Gronden en terreinen	0
Jachthavenkantoor	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Nieuwbouw: ruwbouw gebouw	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Nieuwbouw: binnenbouw	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Nieuwbouw: elektra en werktuigbouw (wtb)	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	20
Nieuwbouw: buitenterrein	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Semi permanent	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
Gebouw van hout	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
Monumenten	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Renovatie, reconstructie, restauratie en vernieuwbouw	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
Parkeergarage	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Nieuwbouw school	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
Vernieuwbouw school	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
Vernieuwing dakbedekking	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	20
Woonwagen	Woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
Aanleg dierenweide	Grond- weg- en waterbouw	20
Aanleg grafvelden	Grond- weg- en waterbouw	40
Ruimen grafvelden	Grond- weg- en waterbouw	20
Aanleg urnenmuur	Grond- weg- en waterbouw	25
Aanleg groenvoorziening	Grond- weg- en waterbouw	20
Aanleg parkeerterrein	Grond- weg- en waterbouw	20
Aanleg speelterreinen en -voorzieningen	Grond- weg- en waterbouw	12
Aanleg sportterrein	Grond- weg- en waterbouw	40
Asfaltering sportbaan	Grond- weg- en waterbouw	20
Toplaag atletiekbaan	Grond- weg- en waterbouw	10
Onderlaag atletiekbaan	Grond- weg- en waterbouw	20
Toplaag softbal- en honkbalveld	Grond- weg- en waterbouw	15
Onderlaag softbal- en honkbalveld	Grond- weg- en waterbouw	30

Onderwerp	Component	Afschrijvingstermijn
Toplaag kunst- en natuurgras	Grond- weg- en waterbouw	10
Onderlaag kunst- en natuurgras	Grond- weg- en waterbouw	20
Skatebaan	Grond- weg- en waterbouw	20
Aanleg woonwagencentrum	Grond- weg- en waterbouw	25
Zwembad	Grond- weg- en waterbouw	40
Renovatie zwembad	Grond- weg- en waterbouw	20
Bruggen fiets/voetganger (kunststof/staal)	Grond- weg- en waterbouw	60
Vaste bruggen (beton)	Grond- weg- en waterbouw	75
Bruggen (hout)	Grond- weg- en waterbouw	25
Tunnels (beton)	Grond- weg- en waterbouw	100
Kademuren, sluizen en waterkeringen	Grond- weg- en waterbouw	75
Steigers (hout)	Grond- weg- en waterbouw	25
Steigers (kunststof)	Grond- weg- en waterbouw	50
Walbeschoeiing en taludbekleding	Grond- weg- en waterbouw	50
Riolering, vrij verval riolering en gemalen	Grond- weg- en waterbouw	50
Persleiding	Grond- weg- en waterbouw	50
Pompen (zie elektra en wtb)	Grond- weg- en waterbouw	20
Wegen, pleinen, rotondes	Grond- weg- en waterbouw	40
Aanleg asfaltwegen	Grond- weg- en waterbouw	40
Aanleg betonwegen	Grond- weg- en waterbouw	40
Auto's (inclusief bestel- en scan-)	Vervoermiddelen	10
Aanhangwagen	Vervoermiddelen	12
Afval inzamelvoertuig	Vervoermiddelen	10
Bakwagens	Vervoermiddelen	10
Blusvoertuig en redvoertuig	Vervoermiddelen	15
Dienstfietsen	Vervoermiddelen	9
Havenboot	Vervoermiddelen	10
Heftruck	Vervoermiddelen	10
Hoogwerker	Vervoermiddelen	10
Hydraulische kraan	Vervoermiddelen	15
Kolkenzuiger	Vervoermiddelen	10
Sneeuwplough	Vervoermiddelen	15
Tractoren	Vervoermiddelen	10
Veegmachines	Vervoermiddelen	8
Vrachtwagen	Vervoermiddelen	10
Zoutstrooiers	Vervoermiddelen	10
Alarminstallaties	Machines, apparaten in installaties	15
Audio en video installaties	Machines, apparaten in installaties	5
Electra en wtb installaties	Machines, apparaten in installaties	20
CV, warm water, warmtepomp	Machines, apparaten in installaties	20
Gereedschappen	Machines, apparaten in installaties	5
Klimaat, lucht, licht installaties	Machines, apparaten in installaties	20
Liftinstallaties	Machines, apparaten in installaties	25

Onderwerp	Component	Afschrijvingstermijn
Landmeetkundige apparatuur	Machines, apparaten in installaties	10
Maaimachines	Machines, apparaten in installaties	10
Robotmaaiers	Machines, apparaten in installaties	5
Overige machines, apparaten	Machines, apparaten in installaties	10
Parkeerapparatuur	Machines, apparaten in installaties	10
Perscontainers	Machines, apparaten in installaties	10
Telefooninstallaties	Machines, apparaten in installaties	10
Noodstroomvoorziening	Machines, apparaten in installaties	10
Verkeersregelinstallaties	Machines, apparaten in installaties	15
Dynamische afsluitingen	Machines, apparaten in installaties	12
Zonnepanelen	Machines, apparaten in installaties	20
Zonweringsinstallatie	Machines, apparaten in installaties	20
Brandwerende maatregelen	Overige materiele vast activa	20
Eerste inrichting schoollokaal	Overige materiele vast activa	10
Sportmaterialen	Overige materiele vast activa	10
Atletiek materialen	Overige materiele vast activa	5
Kantoor- en kopieer machines	Overige materiele vast activa	5
Kassasystemen	Overige materiele vast activa	5
Keukenmachines: vaatwas, koffie	Overige materiele vast activa	10
Klokken, uurwerken, carillons	Overige materiele vast activa	10
Meubilair	Overige materiele vast activa	10
Laptops en telefoons	Overige materiele vast activa	0
Hardware	Overige materiele vast activa	5
Software	Overige materiele vast activa	5
Hekwerken of terreinafrastering	Overige materiele vast activa	10
Hekwerken rondom sportparken	Overige materiele vast activa	30
Openbare- en sportverlichting aanleg	Overige materiele vast activa	50
Openbare- en sportverlichting armaturen	Overige materiele vast activa	25
Straatmeubilair	Overige materiele vast activa	20
Bewegwijzering en verkeersborden	Overige materiele vast activa	20
Fietsenrek	Overige materiele vast activa	20

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl